

การสัมมนาวิชาการประจำปี 2545

เรื่อง

เผชิญความท้าทายจากกระแสโลกาภิวัตน์

กลุ่มที่ 3

การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคเพื่อความสมดุลระหว่าง
การพึ่งพาตลาดจากต่างประเทศและตลาดภายในประเทศ

ขีดความสามารถในการผลิตทดแทนการนำเข้า
(*A Note on Thailand's Import Substitution Potentials*)

โดย

ปรเมธี วิมลศิริ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ร่วมจัดโดย

มูลนิธิชัยพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กระทรวงพาณิชย์

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

และ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สารบัญ

หน้า

Abstract	v
ขีดความสามารถในการผลิตทดแทนการนำเข้า.....	1
1. ความสำคัญของนโยบายการสร้างศักยภาพภายในประเทศ.....	1
2. ความสำคัญของการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้าในเชิงบวก.....	2
3. ขีดความสามารถในการผลิตทดแทนการนำเข้า.....	4
4. สรุป.....	5

A Note on Thailand's Import Substitution Potentials

Porametee Vimolsiri*

Abstract

The crises in various regions in the 1990s and particularly the Asian Crisis in 1997 had led policymakers to search for new development direction which appropriately prepares a country to integrate with the world economy in such a way that it gains the benefits from integration and at the same time insulate the economy from negatively affects of globalization. Thus a move towards domestic capacity enhancement policy has emerged. One aspect of this policy is aimed to reduce import reliance. However, it is different from the import substitution policy in early development period which relies on high tariff protection since it emphasizes positive measures such as labor skill upgrading and technology improvement. In Thailand, an interest in import policy is reflected in the government policy and assignment given to various agencies. At present, however, the information on the potentials for import substitution is scarce, at least from policymakers' point of views, although private sector seems to have some insider information. NESDB has a preliminary investigation of expert opinion on this issue through an informal consultation with government agencies and private sector. For 5 categories of import namely capital goods, intermediate goods, consumer goods, energy and transport vehicles (except cars), the results are as follow:

- Imported intermediate goods: there are high potentials for woven fabrics and automobile parts; medium potentials for integrate circuit, television picture tubes, steel, chemical and jewelry; low potentials for computer parts, metal products and yarn.
- Imported capital goods, energy and transport vehicles: there are generally low potentials.
- Imported consumer good: there are many items which are judged to have medium potentials.

Information on this issue is much needed for effective policy formulation and needs further investigation in details since products within each group or different parts of a product usually have different potentials of development to replace imports.

12 December 2002

---

* Executive Director, Macroeconomic Office, Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB). The opinions expressed are those of the author and not necessary NESDB official position.

ขีดความสามารถในการผลิตทดแทนการนำเข้า

ปรเมธี วิมลศิริ*

1. ความสำคัญของนโยบายการสร้างศักยภาพภายในประเทศ

การที่ระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกนับเป็นปัจจัยกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญ เนื่องจากทำให้ประเทศสามารถผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้ผลิตเพื่อส่งออกสามารถทำการผลิตได้โดยมีการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ในขณะที่ผู้ผลิตสินค้าที่ใช้ในประเทศต้องปรับตัวแข่งกับผู้ผลิตในตลาดโลกในสินค้าที่ประเทศต้องนำเข้า จึงทำให้ต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้เทียบเท่ากับผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพสูงในต่างประเทศ ส่วนการลงทุนจากต่างประเทศจะเปิดโอกาสให้มีเงินทุน เทคโนโลยีและช่องทางการตลาดของประเทศเพิ่มขึ้น การที่ระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศจึงเป็นเครื่องชี้วัดโดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ ว่ามีโอกาสในการพัฒนาต่อไปในอนาคตได้ดีเพียงไร และข้อมูลในอดีตก็ชี้ว่าประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากจะมีการเจริญเติบโตในระยะยาวในระดับสูงกว่าประเทศที่ค่อนข้างปิดตัวเองจากความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภายนอก ประเทศกำลังพัฒนาจึงพยายามที่จะใช้นโยบายส่งเสริมการส่งออกและการเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการเจริญเติบโตสูงขึ้น

วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในหลายประเทศในช่วงศตวรรษที่ 20 รวมถึงวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียในปี 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่กระแสโลกาภิวัตน์กำลังขยายวงกว้างอย่างรวดเร็วและทำให้ความเชื่อมโยงของประเทศต่าง ๆ กับเศรษฐกิจโลกมีมากขึ้น ทำให้เริ่มมีการทบทวนนโยบายเศรษฐกิจจากที่เห็นการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกในทุกรูปแบบเป็นสูตรสำเร็จของการพัฒนา มาเป็นการเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การสร้างความสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างระมัดระวังเพื่อให้ได้ประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์มากที่สุด โดยมีภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างรุนแรงและรวดเร็วมากกว่าในอดีต นโยบายพัฒนาจึงเปลี่ยนจากการเน้นการเปิดสู่ภายนอก (Outward Oriented Policy) มาเป็นการสร้างศักยภาพในประเทศให้พร้อมที่จะเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกได้อย่างรู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกัน (Domestic Capacity Enhancement Policy) ซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่การสร้างฐานเศรษฐกิจของประเทศให้พึ่งตัวเองได้มากขึ้น นโยบายการสร้างศักยภาพในประเทศในปัจจุบันจะต่างจากนโยบายการเน้นเศรษฐกิจภายในประเทศ (Inward Looking Policy) ในช่วงศตวรรษที่ 60 ที่หลายประเทศพยายามปิดประเทศโดยการใช้นโยบายการกีดกันเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศที่ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ เนื่องจากบทเรียนในอดีต

* สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วันที่ 11 ธันวาคม 2545

แสดงว่านโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่บิดเบือนกลไกตลาดโดยไม่ได้สร้างขีดความสามารถของอุตสาหกรรมในประเทศในระยะยาว และในที่สุดอุตสาหกรรมที่ถูกปกป้องก็กลับกลายเป็นภาระของรัฐที่ต้องโอบอุ้มด้วยเงินอุดหนุนและมาตรการที่กีดกันการค้าในรูปแบบต่าง ๆ อีกมาก

นโยบายการสร้างศักยภาพในประเทศในปัจจุบันจึงเป็นการพิจารณามาตรการในเชิงรุกที่เป็นเชิงบวก คือ การสร้างฐานการผลิตของประเทศให้แข็งแกร่งมากขึ้น มีผู้ผลิตที่สามารถผลิตเพื่อส่งออกหรือแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้โดยสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรและความสามารถด้านเทคโนโลยีในประเทศมากขึ้น ทั้งนี้มาตรการที่ใช้จะเป็นการส่งเสริมปัจจัยที่จะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในประเทศมีศักยภาพมากขึ้น เช่น การปรับปรุงฝีมือแรงงาน การขยายโอกาสและเพิ่มคุณภาพการศึกษา การกระตุ้นการวิจัยและพัฒนา และสร้างนวัตกรรมในประเทศ รวมถึงการแก้ไขกฎระเบียบของประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกลไกตลาด

2. ความสำคัญของการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้าในเชิงบวก

ในช่วงก่อนวิกฤตประเทศไทยมีการพึ่งพาการนำเข้าในระดับสูง ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศขาดดุลเทียบเท่ากับร้อยละ 8.1 ของ GDP ในปี 2539 ต่อมาหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและเศรษฐกิจหดตัวทำให้ความต้องการสินค้านำเข้าลดลง จนดุลบัญชีเดินสะพัดกลับเป็นการเกินดุลถึงร้อยละ 12.8 ของ GDP ในปี 2541 อย่างไรก็ตามเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวการเกินดุลเริ่มลดลงอย่างรวดเร็วเหลือร้อยละ 5.3 ของ GDP ในปี 2544 ทั้งนี้สินค้านำเข้าของประเทศไทยส่วนใหญ่ยังเป็นสินค้าที่จำเป็นสำหรับการผลิตโครงสร้างการนำเข้ามีสัดส่วนดังนี้

- กลุ่มสินค้าทุน คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 28.6 ของการนำเข้าทั้งหมดในช่วงปี 2542-2544 โดยมีสินค้าที่สำคัญได้แก่ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นต้น
- กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 52.0 ของการนำเข้าทั้งหมดในช่วงปี 2542-2544 โดยมีสินค้าที่สำคัญได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะและสินแร่โลหะ ผ่าฝืน หลอดภาพโทรทัศน์ เส้นใยใช้ในการทอ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถังรถยนต์
- กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค ยานพาหนะ (เรือ เครื่องบิน และอุปกรณ์การบิน) และเชื้อเพลิง คิดเป็นร้อยละ 5.9, 2.9 และ 10.6 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดตามลำดับ

ดังนั้นหากโครงสร้างการผลิตของประเทศยังคงพึ่งพิงสินค้านำเข้า การเกินดุลค่าและดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศจะลดลงและกลับสู่การขาดดุลเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องไปไ้ระยะหนึ่ง ซึ่ง

ในแนวโน้มปัจจุบันแสดงว่าหากเศรษฐกิจไทยขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 5-6 ในช่วงปี 2547-2549 ดุลบัญชีเดินสะพัดจะเริ่มขาดดุลเล็กน้อยในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2544-2549) ดังนั้นการชะลอให้ดุลบัญชีเดินสะพัดกลับสู่การขาดดุลซ้ำลง หรือควบคุมให้การขาดดุลอยู่ในระดับไม่สูงเกินไปซึ่งเป็นเป้าหมายของการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตัวเองได้มากขึ้นจึงให้ความสำคัญกับการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าไม่น้อยไปกว่าการให้ความสนใจกับการส่งเสริมสินค้าส่งออก ถ้าพิจารณาต่อเนื่องไปในอนาคตการผลิตที่ทดแทนการนำเข้าได้ก็แสดงว่าสินค้านั้นสามารถแข่งกับสินค้าที่นำเข้าทั้งในแง่ราคาและคุณภาพได้ ดังนั้นสินค้าที่ผลิตทดแทนการนำเข้าได้ก็จะมีโอกาสที่จะส่งออกไปยังตลาดนอกประเทศด้วย

การให้ความสำคัญกับบทบาทของสินค้านำเข้า ปรากฏในกรอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน¹ ซึ่งระบุว่า

“หากโครงสร้างเศรษฐกิจยังคงเป็นอย่างเดิม ดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มจะขาดดุลหลังจากที่เศรษฐกิจขยายตัวไประยะหนึ่ง ดังนั้นการที่จะมีการขยายตัวได้ในระดับดังกล่าวโดยมีดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลได้ จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ 3 ประการ คือ

- เพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้เงินตราต่างประเทศจากการส่งออก การท่องเที่ยว และธุรกิจบริการอื่นที่มีศักยภาพ
- กระจายการลงทุนและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจสู่ชนบท เพื่อเพิ่มอุปสงค์ในประเทศและใช้ศักยภาพในการผลิต การสร้างงาน การบริโภคและการลงทุนซึ่งมีอยู่อีกมาก
- ปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการให้ใช้สินค้าทุนและวัตถุดิบนำเข้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้กระบวนการผลิตภายในประเทศมีการเชื่อมโยงอย่างครบวงจร เพื่อให้ความต้องการใช้สินค้านำเข้าต่อหน่วยการผลิตลดลงและมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มในประเทศสูงขึ้น ”

นอกจากนั้นคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2545 ได้มอบหมายให้มีการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนไปสู่ “เชิงรุก” ด้านการส่งออกและการนำเข้า โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การส่งออกและนำเข้า เพื่อที่จะสนับสนุนการหารายได้เข้าประเทศและเสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตที่มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูงขึ้น

¹ กระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มิถุนายน 2544) หน้า 8-9

3. ขีดความสามารถในการผลิตทดแทนการนำเข้า

ในการพิจารณานโยบายด้านการนำเข้าที่เหมาะสมจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงโอกาสและความเป็นไปได้ในการผลิตทดแทนการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ แต่องค์ความรู้ในหน่วยราชการในเรื่องดังกล่าวมีอยู่น้อยมาก และถึงแม้ภาคเอกชนผู้ประกอบการเองจะรู้ถึงรายละเอียดในอุตสาหกรรมและโอกาสในการผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้าดีแต่ก็เป็นข้อมูลที่ไม่ได้มีการรวบรวมหรือวิเคราะห์ไว้อย่างเป็นระบบที่สามารถอ้างอิงได้ ดังนั้นความเห็นในเบื้องต้นที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปอาจกล่าวได้เพียงดังนี้

- **กลุ่มสินค้าทุน** โอกาสในการผลิตทดแทนการนำเข้ามีน้อยเนื่องจากประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
- **กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง** หากได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการสร้างคุณภาพและมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในราคาที่เหมาะสม ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพในการผลิตทดแทนการนำเข้าหลายรายการ เช่น กลุ่มไฟฟ้า กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและเหล็กกล้า และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น
- **สินค้าอุปโภคบริโภค** ศักยภาพในการผลิตทดแทนมีอยู่มากในหลายรายการ โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากปิโตรเคมี เหล็กและเหล็กกล้าซึ่งมีฐานการผลิตในประเทศ รวมถึงสินค้าในกลุ่มเสื้อผ้าแฟชั่นที่มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ทดลองสอบถามความเห็นเบื้องต้นอย่างไม่เป็นทางการจากหน่วยงานราชการ และผู้แทนภาคเอกชน เกี่ยวกับโอกาสในการผลิตเพื่อทดแทนสินค้านำเข้าในช่วง 3-5 ปีข้างหน้าของกลุ่มสินค้า 5 กลุ่ม ได้แก่ สินค้าทุน วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง เชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคบริโภค และยานพาหนะ โดยจัดลำดับความเห็นเป็น 3 ระดับ คือ ศักยภาพสูง ศักยภาพปานกลาง และศักยภาพต่ำผลการสอบถามปรากฏดังนี้

- **กลุ่มสินค้าทุน เชื้อเพลิง และพาหนะ** ส่วนใหญ่ยังมีโอกาสในการทดแทนการนำเข้าระดับต่ำ
- **กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง** สินค้านำเข้าที่มีศักยภาพในการผลิตเพื่อทดแทนสูง ได้แก่ ผ้าผืนและส่วนประกอบรถยนต์ สินค้าที่ศักยภาพปานกลาง ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า หลอดภาพโทรทัศน์ เหล็ก/เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ และอัญมณี ส่วนสินค้าที่มีศักยภาพที่จะผลิตทดแทนต่ำ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์/อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์โลหะและเส้นใยโลหะ และเส้นใยใช้ในการทอ
- **กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค** ส่วนใหญ่มีโอกาสในการทดแทนการนำเข้าในระดับปานกลาง

ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการผลิตเพื่อทดแทนสินค้านำเข้า

กลุ่มสินค้า/สินค้า	อัตราการขยายตัว (%) ปี 2541-2544	การเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม	ศักยภาพและโอกาสในการผลิตทดแทนการนำเข้า
1. หุ่น			
• เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	9.07	เชื่อมโยงกลุ่มสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต	ต่ำ
• เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	16.12	เชื่อมโยงทุกอุตสาหกรรมกลุ่ม	ต่ำ
• เครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์	10.11	กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์	ต่ำ
2. วัสดุคืบและสินค้าขั้นกลาง			
• แผงวงจรไฟฟ้า	18.06	กลุ่มสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต	ปานกลาง
• เครื่องคอมพิวเตอร์/ อุปกรณ์	25.04	กลุ่มสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต	ต่ำ
• หลอดภาพโทรทัศน์	0.62	กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	ปานกลาง
• เหล็กและเหล็กกล้า	13.96	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ปานกลาง
• ผลิตภัณฑ์โลหะ	-1.40	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ต่ำ
• สินแร่โลหะอื่นๆ	16.80	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ต่ำ
• เคมีภัณฑ์	10.35	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ปานกลาง
• เครื่องเพชรพลอย อัญมณีเงินแท้ และทองคำ	28.73	กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ	ปานกลาง
• ผ้าผืน	9.23	กลุ่มสินค้าแฟชั่น (อุตสาหกรรมสิ่งทอ/ เสื้อผ้าสำเร็จรูป)	สูง
• เส้นใยใช้ในการทอ	3.79	กลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	ต่ำ
• ส่วนประกอบทั้งโครงรถ/ ตัวถัง	84.98	กลุ่มยานยนต์	สูง
3. เชื้อเพลิง			
• น้ำมันดิบ	28.88	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ต่ำ
4. อุปโภค/ บริโภค			
• เครื่องใช้ไฟฟ้า	1.24	กลุ่มไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	ปานกลาง
• ผลิตภัณฑ์พลาสติก	11.23	ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	ปานกลาง
• ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม	17.50	กลุ่มอุตสาหกรรมยา	ปานกลาง
• กระดาษ กระดาษแข็ง ผลิตภัณฑ์	14.10	กลุ่มอุตสาหกรรมการพิมพ์	ปานกลาง
5. ยานพาหนะ			
• เครื่องบิน เรือ อุปกรณ์การบิน	25.94		ต่ำ

ที่มา: สำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สศช.

4. สรุป

การวิเคราะห์โอกาสในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้รัฐบาลสามารถวางนโยบายและเป้าหมาย (targeting) เพื่อการส่งเสริมได้อย่างถูกต้อง และยังต้องมีการศึกษาในเชิงลึกและในรายละเอียดต่อไปเพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าในแต่ละกลุ่มสินค้า หรือชิ้นส่วนในแต่ละสินค้ายังมีรายละเอียดและโอกาสในการพัฒนาเพื่อทดแทนการนำเข้าที่ไม่เท่าเทียมกัน